

Pojašnjenje o primjeni propisa

AUTONOMNE TRGOVINSKE MJERE ZA ZEMLJE ZAPADNOG BALKANA

Sadržaj:

1	Područje primjene	2
2	Zakonska osnova	2
2.1	Carinsko zakonodavstvo	2
2.2	Propisi iz područja trgovinske politike	2
2.3	Drugi relevantni izvori	3
2.3.1	Upute i pojašnjenja	3
2.3.2	TARIC	3
3	Relevantne odredbe iz propisa	3
3.1	Autonomne trgovinske mjere	3
3.2	Bilateralne preferencijalne mjere	4
3.3	Obuhvaćeni proizvodi iz poglavlja 7 i 8 ... Pogreška! Knjižna oznaka nije definirana.	
3.4	Zahtjevi u pogledu dokaza o podrijetlu	4
3.5	Primjena preferencijala i TARIC	5
3.5.1	Integracija tarifnog preferencijala u TARIC-u ... Pogreška! Knjižna oznaka nije definirana.	
3.5.2	Specifičnosti vezane uz sustavu ulaznih cijena ... Pogreška! Knjižna oznaka nije definirana.	
4	Podnošenje, prihvatanje i završavanje deklaracije	6
4.1	Obveze deklaranta u carinskom postupku	6
4.2	Postupanje carinskog službenika ... Pogreška! Knjižna oznaka nije definirana.	

1 PODRUČJE PRIMJENE

Ovo Pojašnjenje sadrži odredbe vezane uz primjenu autonomnih trgovinskih mjera (ATM) pri uvozu određenih proizvoda podrijetlom iz zemalja zapadnog Balkana: Albanije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Kosova, Sjeverne Makedonije i Srbije.

2 ZAKONSKA OSNOVA

2.1 Carinsko zakonodavstvo

- Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (SL L 269/2013)¹,
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/2446 od 28. srpnja 2015. o dopuni Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o detaljnim pravilima koja se odnose na pojedine odredbe Carinskog zakonika Unije (SL L 343/2015)²,
- Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/2447 od 24. studenoga 2015. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu određenih odredbi Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju Carinskog zakonika Unije (SL L 343/2015)³,

2.2 Propisi iz područja trgovinske politike

- Uredba (EU) 2024/823 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. veljače 2024. o izvanrednim trgovinskim mjerama za zemlje i područja koji sudjeluju u procesu stabilizacije i pridruživanja ili su s njim povezani (SL L 2024/823);
- Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Albanije, s druge strane (SL L 107/2009);
- Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Bosne i Hercegovine, s druge strane (SL L 164/2015);
- Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Crne Gore, s druge strane (SL L 108/2010);
- Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Kosova, s druge strane (SL L 71/2016);
- Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i bivše jugoslavenske republike Makedonije, s druge strane (SL L 84/2004);
- Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Srbije, s druge strane (SL L 278/2013).

¹ U daljnjem tekstu: CZU

² U daljnjem tekstu: DUCZU

³ U daljnjem tekstu: PUCZU

2.3 Drugi relevantni izvori

2.3.1 Upute i pojašnjenja

Ako nije drugačije navedeno u ovom Pojašnjenju, Uputa „Primjena preferencijala u uvozu“ primjenjuje se i u slučaju ATM-a.

2.3.2 TARIC

Informacije o autonomnim trgovinskim mjerama (ATM), kao i o preferencijalnim mjerama u okviru pojedinih sporazumima o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) mogu se naći u TARIC-u koji je dostupan putem web stranice Carinske uprave na adresi:

<https://taric.carina.hr/index.do>

ili web stranice Europske komisije na adresi:

http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?Lang=en

3 RELEVANTNE ODREDBE IZ PROPISA

3.1 Autonomne trgovinske mjere

Zapadni Balkan ostvaruje korist od izvanrednih trgovinskih mjera za uvoz u EU. Te zemlje ujedno sudjeluju i u procesu stabilizacije i pridruživanju Europske unije. Zakonska osnova za primjenu ATM-a za zemlje zapadnog Balkana sadržana je u Uredbi 2024/823⁴.

U skladu s bilateralnim sporazumima (SSP) sklopljenima sa zemljama zapadnog Balkana gotovo svi proizvodi podrijetlom iz tih zemalja i područja već imaju neograničen bescarinski pristup tržištu EU-a. Uredbom 2024/823 predviđaju se dodatne trgovinske povlastice za neke poljoprivredne proizvode (voće, povrće i vino) podrijetlom iz regije.

Prema članku 1. ove Uredbe, uvoz u Uniju proizvoda obuhvaćenih poglavljima 7. i 8. kombinirane nomenklature podrijetlom iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova, Crne Gore, Sjeverne Makedonije i Srbije (stranke korisnice) *ne podliježe količinskim ograničenjima ili mjerama s istovrsnim učinkom i izuzima se od carina i davanja s istovrsnim učinkom.*

Na proizvode podrijetlom iz stranaka korisnica primjenjuju se i sve povlastice predviđene navedenom Uredbom koje su povoljnije od onih predviđenih bilateralnim sporazumima između Unije i tih stranaka korisnica.

Nadalje, za određene vinske proizvode iz Priloga I. Uredbe 2024/823 podrijetlom iz stranaka korisnica suspendiraju se carine koje se primjenjuju na uvoz u Uniju, i to na razdoblje, u visini, u okviru carinske kvote Unije i pod uvjetima navedenima u tom prilogu za svaki proizvod i podrijetlo. Iste uključuju i globalnu kvotu za vino od 30 000 hl, koju svaka zemlja ili područje

⁴ Uredbom se kodificira i zamjenjuje Uredba (EZ) br. 1215/2009.

može iskoristiti nakon iscrpljenja svojih pojedinačnih kvota utvrđenih u bilateralnim sporazumima sklopljenih s EU-om.

3.2 Bilateralne preferencijalne mjere

Prema odredbama SSP-a, i to članka 26. SSP-a sa Crnom Gorom i Srbijom, članka 27. SSP-a s Albanijom, Bosnom i Hercegovinom te Makedonijom i članka 28. SSP-a s Kosovom, danom njihovog stupanja na snagu Unija je ukinula carine i pristojbe s jednakim učinkom na uvoz poljoprivrednih proizvoda podrijetlom iz predmetnih zemalja, osim proizvoda iz tamo navedenih tarifnih brojeva.

Navedeni članci nadalje propisuju da se za proizvode obuhvaćene poglavljima 7 i 8 Kombinirane nomenklature, za koje Zajednička carinska tarifa predviđa primjenu *ad valorem* carina i specifičnih carina, ukinuće primjenjuje samo na *ad valorem* dio carine.

Iz navedenog proizlazi da za određene proizvode iz poglavlja 7 i 8 (za koje se stopa carine za treće zemlje sastoji od *ad valorem* i količinskog dijela) imamo paralelnu primjenu dvije različite preferencijalne stope carine, 0 % po ATM-u ili 0 % + xxx EUR/100 kg po SSP-u.

Stoga su u TARIC-u mjere 142-Tarifni preferencijal za primjenu ATM preferencijala integrirane s uvjetom Y085-Roba koju se uvozi u okviru „autonomnih tarifnih mjera“, dok su mjere 142-Tarifni preferencijal za primjenu SSP-a integrirane sa sljedećim uvjetima (ovisno o zemlji):

- Y086-Zahtjev za povlaštenu tretman za Albaniju
- Y087-Zahtjev za povlaštenu tretman za Bosnu i Hercegovinu
- Y088-Zahtjev za povlaštenu tretman za Crnu Goru
- Y089-Zahtjev za povlaštenu tretman za Sjevernu Makedoniju
- Y090-Zahtjev za povlaštenu tretman za carinsko područje Kosova
- Y091-Zahtjev za povlaštenu tretman za Srbiju

3.3 Zahtjevi u pogledu dokaza o podrijetlu

Zahtjevi u pogledu stjecanja preferencijalnog podrijetla i dokaza o podrijetlu za autonomne preferencijalne aranžmane propisani su carinskim zakonodavstvom. Tako PUCZU u članku 113. propisuje da potvrda o prometu robe EUR.1 u polju 7 i izjava na računu moraju sadržavati napomenu „Autonomous trade measures“ ili „Mesures commerciales autonomes“.

Isto je navedeno i u TARIC-u u fusnoti CD725 uz preferencijalne mjere za ATM uz napomenu - *Uvjetovano prilaganjem potvrde o prometu EUR.1 ili izjava na računu koja sadrži sljedeći tekst: "Autonomous trade measures" ili "Mesures commerciales autonomes"*

Dokaz o podrijetlu koji ne sadrži ovu napomenu ne može se primijeniti za potrebe ATM-a, ali je ispravan za potrebe primjene preferencijala u okviru SSP-a.

3.4 Primjena preferencijala i TARIC

Tako primjerice kod uvoza češnjaka iz Bosne i Hercegovine u TARIC-u na referentni datum 8.9.2025. godine su vidljive slijedeće mjere:

Tarifna oznaka

ISO oznaka zemlje

Kategorija mjere

Obračun davanja

0703200000

BA

SVE

Tradi

Uvoz/izvoz:

Naziv zemlje

Vrsta mjere

uvoz

Bosna i Hercegovina

Područje primjene:

sve

Referentni datum : 08 / 09 / 2025

Tarifna oznaka		Naziv	JM	Fusnota	Nom. skupina	Napomene/objašnjenja	ECICS	Dokumenti
0703 20 00 00	-	Češnjak		TN701	U000001 M040000	Prikaži		Prikaži

Stope davanja

	Vrsta mjere Davanja Uvjeti / Kvota	Važi od	Važi do	Zemlja/regija	Izuzete zemlje Agrarna komponenta	Dodatna oznaka	Uredba Fusnote Dokumenti
EU	Stopa carine za treće zemlje - 103: 9,6 % + 120 EUR / 100 kg	01/01/2002		ERGA OMNES (TOUIT) - 1011			Uredba R2031/01
EU	Dodatna carina - 695: Uvjeti	20/07/2025		ERGA OMNES (TOUIT) - 1011	Isklj. (BY, RU)		Uredba R1227/25
EU	Jedinčna cijena - 488: 324,05 EurUP / 100 kg	29/08/2025	11/09/2025	ERGA OMNES (TOUIT) - 1011			Fusnota TM01026 Uredba R2447/15
EU	Nepreferencijalna carinska kvota - 122: 9,6 % 094287 Uvjeti	20/07/2025		Sve treće zemlje (ALLTC) - 1008	Isklj. (CN, GB, RU, BY, AR)		Uredba R0761/20 Fusnota CD750
EU	Tarifni preferencijal - 142: 0 % Uvjeti	26/03/2024	31/12/2025	Zemlje Zapadnog Balkana (AL, BA, ME, MK, XK, XS) (WBC) - 1098			Uredba R0823/24 Fusnota CD725
EU	Tarifni preferencijal - 142: 0 % + 120 EUR / 100 kg Uvjeti	01/01/2018		Bosna i Hercegovina - BA			Uredba D0474/08
HR	Porez na dodanu vrijednost - 305: 5 %	01/04/2022		ERGA OMNES (TOUIT) - 1011			Uredba N0039/22 Fusnota 71528

- ❖ Stopa carine za treće zemlje od 9,6%+120 EUR/100 kg gdje se carina sastoji od *ad valorem* stope carine i količinskog dijela i koja se primjenjuje za sve treće zemlje s kojima Unija nema sklopljen neki preferencijalni aranžman, kao i pri uvozu iz zemlja ugovornica ukoliko robu ne prati pravovaljani dokaz o podrijetlu;
- ❖ Nepreferencijalna carinska kvota rednog broja 09.4287 od 9,6% gdje se carina sastoji samo od *ad valorem* stope carine;
- ❖ Tarifni preferencijal od 0% uz uvjet da deklarant deklarira u PE 1203 šifru Y085 - *Roba koju se uvozi u okviru „autonomnih tarifnih mjera“*.
 - ✓ Za primjenu ove mjere integrirana je i fusnota - *Uvjetovano prilaganjem potvrde o prometu EUR.1 ili izjava na računu koja sadrži sljedeći tekst: "Autonomous trade measures" ili "Mesures commerciales autonomes" (SL L 343, 29.12.2015)*. Isto znači da se primjena ove stope carine može zahtijevati samo u situaciji kada uvoznik ima dokaz o podrijetlu koji je tako označen i izdan temeljem autonomne trgovinske mjere.
- ❖ Tarifni preferencijal od 0% + 120 EUR/100 kg uz uvjet *deklariranja Y087- Zahtjev za povlaštenu tretman za Bosnu i Hercegovinu*.
 - ✓ Isto znači da se primjena ove stope carine može zahtijevati samo ukoliko dokaz o podrijetlu izdan temeljem SSP-a te nije označen kao da je izdan temeljem autonomne trgovinske mjere.

4 PODNOŠENJE, PRIHVAĆANJE I ZAVRŠAVANJE DEKLARACIJE

4.1 Obveze deklaranta u carinskom postupku

Osim obveza navedenih u Uputi o postupanju kod primjene preferencijala u uvozu, deklarant treba obratiti osobitu pažnju na dokaz o podrijetlu kada su u pitanju proizvodi iz ovog pojašnjenja. Potrebno je naglasiti da je deklarant taj koji ovisno o dokazu o podrijetlu koji posjeduje zahtjeva primjenu povlaštene stope carine.

Ako dokaz o podrijetlu ne sadrži propisanu napomenu koja predstavlja uvjet za primjenu potpunog izuzeća od carine temeljem ATM-a, a primjenjiva stopa carine za treće zemlje uključuje količinsku carinu, deklarant može:

- od pošiljatelja robe zatražiti ispravak dokaza o podrijetlu ili
- zatražiti primjenu preferencijalne mjere u okviru SSP-a.

Nadalje, ukoliko je roba puštena u slobodan promet temeljem ATM uz prilaganje dokaza o podrijetlu izdanog temeljem autonomne mjere, primjenjuju se sva pravila vezana uz podrijetlo propisana Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2015/2447 čl. 113-125.

Za razliku od istog, na robu koja je puštena u slobodan promet temeljem SSP primjenjuju se odredbe o podrijetlu propisane Regionalnom konvencijom o pan-Euro-Mediteranskim povlaštenim pravilima podrijetla.

Potrebno je naglasiti da pravila o podrijetlu nisu ista poglavito u dijelu koji obuhvaća zabranu povrata ili izuzeća od plaćanja carine i dijagonalne kumulacije podrijetla (oboje nije propisano ATM-om) te roba koja je uvezena temeljem ATM-a ukoliko se koristi kao materijal u proizvodnji u Uniji i koja se kasnije izvozi nije roba s podrijetlom za izvoz u te zemlje ili zemlje s kojima je propisana mogućnost dijagonalne kumulacije podrijetla temeljem SSP-a.